

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 84 stemmer; 70 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde. (Dagpenge).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 131) findes i tidenden sp. 4960).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 84 stemmer; 70 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om fritidsundervisning m. v. i Grønland.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 75) findes i tidenden sp. 4976).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 155 stemmer.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Ømann m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 187) findes i tillæg A. sp. 3017, fremsættelsen i tidenden sp. 3533).

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m. v. [af Lütken m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 188) findes i tillæg A. sp. 3023, fremsættelsen i tidenden sp. 3534).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v. [af Lütken m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 189) findes i tillæg A. sp. 3029, fremsættelsen i tidenden sp. 3534).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Finansministeren (Grünbaum): Forslagsstillernes formål med forslaget til ændring af ligningsloven er bl. a. at forenkle skatte-lovgivningen ved at afskaffe en række fradrag. Jeg deler den opfattelse, at vi skal videre med en forenkling af beskatningsregler, ikke mindst på fradragsområdet. Opgaven er dog ikke så enkel, som man måske kan få indtryk af, når man ser det foreliggende lovforslag.

I forslaget § 1, nr. 1, foreslås det at opheve ligningslovens § 8 A. Det er den såkaldte gaveregel. Efter denne regel kan skatteyderen fradrage gaver, som han har ydet til foreninger og institutioner, der arbejder i almenevelgørende eller almennyttigt øjemed til fordel for en større kreds af personer. Skatteyderen kan højst fradrage 1.000 kr. om året efter § 8 A, og det er en betingelse, at finansministeren har godkendt foreningen som berettiget til at modtage disse fradragsberettigede gaver.

Tanken om at afskaffe § 8 A har været

[Finansministeren.]

fremme før. Den var også fremme under forhandlingerne om skattereformen i 1966 og 1967. Skønt der med rette kunne peges på visse mindre, uheldige virkninger af denne regel, endte det alligevel dengang med, at det ikke blev anset for forsvarligt at afskaffe den. Det ville nemlig bringe en række institutioner, der udfører et meget værdifuldt arbejde, ud i store økonomiske vanskeligheder. Jeg kan nævne, at De Samvirkende Invalideorganisationer dengang advarede meget indtrængende imod et indgreb på dette område og bl. a. oplyste, at Dansk Blindesamfund i 1966 modtog over 3.000 gaver på i alt omkring $\frac{1}{4}$ mill. kr., som giverne fik kvittering for af hensyn til fradragsretten. De Samvirkende Invalideorganisationer pegede på, at det ikke blot ville ramme alle invalideorganisationer, men også en lang række andre institutioner, der også løser meget vigtige humanitære opgaver. Af avisomtale i den seneste tid fremgår det da også, at f. eks. Kofoeds Skole i København kæmper med store økonomiske problemer. Det er mit indtryk, at også denne institution i høj grad er afhængig af sådanne gaver.

Der kunne nævnes mange andre tilfælde. Listen over godkendte foreninger og institutioner er som bekendt lang. Den er vel også for lang, men de fleste af formålene er jo gode formål. Der har f. eks. været nogen kritik af, at disse regler også anvendes til idrætshaller, men mange idrætshaller har fået støtte og har kunnet oprettes i kraft af disse regler, og også her ville det vel være betænkeligt at røre ved det. Trods alt skal de mennesker, der yder disse beløb, af med pengene til et formål, som ikke direkte går til deres eget forbrug eller andet lignende. Og så må man jo ikke glemme, at langt den største del af gaverne går til de store sygdomsbekæmpende foreninger og andre foreninger af den art, jeg har nævnt et par eksempler på.

Vi har som sagt drøftet disse problemer nogle gange tidligere, og jeg har også tidligere givet udtryk for, at man burde finde frem til en vis forenkling på gaveområdet. Jeg vil gerne være med til i udvalget at drøfte, om det er muligt at finde frem til en eller anden rimelig begrænsning på dette område.

Men i det store og hele tror jeg ikke man skal røre ved § 8 A. Det er ikke noget, der giver de store skattemæssige problemer, og i disse Glistruptider kan man nok også synes, at det ikke lige netop er disse småting, vi skal røre ved. Det er i øvrigt noget, som kontrolleres meget godt af skattevæsenet, fordi man jo skal medsende kvitteringer, der kan bekræfte, at man har ydet gaverne med de beløb, der nu er opført på selvangivelsen. Det er altså ikke noget stort problem.

Det næste punkt i lovforslaget går ud på at ophæve ligningslovens § 14, stk. 1, og det er selvfølgelig af helt andre dimensioner. Det, det her drejer sig om, er nemlig først og fremmest retten til at fradrage betalte ejendomsskatter og forpagtningsafgifter.

Jeg vil ikke på forhånd udelukke, at der kan være ting i § 14, der kan være grund til at se på. Men også her mener jeg, at det i hvert fald er for uforsigtigt blot at sige: nu afskaffer vi det hele.

Lad mig tage forpagtningsafgifterne først. Forslagsstillerne har ikke anført nogen begrundelse for, at en forpagter ikke mere skulle have lov til at trække forpagtningsafgiften fra ved opgørelsen af den indkomst, han når frem til som den, der skal beskattes med indkomstskat. Efter min opfattelse kan der heller ikke anføres nogen rimelig begrundelse for det. Forpagtning er nu engang en af de former, hvorunder der udøves erhvervsvirksomhed her i landet. Denne form har en lang tradition bag sig, særlig inden for landbruget, men det forekommer også inden for andre områder. Jeg har forstået, at SF i sin landbrugspolitik netop lægger megen vægt på, at der skal være adgang til disse forpagtningsmuligheder. Det er heri, man ser en af fremtidens former for drift af landbrug. Derfor forekommer det mig noget ejendommeligt, at man her kommer med et forslag om, at de mennesker, der så bliver forpagtere og derfor skal yde en forpagtningsafgift, ikke skal kunne trække den fra, når man skal opgøre deres indkomst. Jeg mener, at det må være helt naturligt, at man trækker disse forpagtningsafgifter fra, inden man når frem til den indkomst, der skal beskattes.

Et andet og endnu større punkt er retten til fradrag af betalte ejendomsskatter. Denne fradragsret vil forslagsstillerne også

[Finansministeren.]

have afskaffet, men også her må man vel anlægge et erhvervsmæssigt synspunkt. Når indehaveren af en erhvervsvirksomhed betaler ejendomsskatter af den ejendom, hvori virksomheden drives, synes jeg ikke, man kan bestride, at der ligesom ved forpagtningsafgiften er tale om en nødvendig driftsudgift, som må kunne fradrages. Det må gælde, hvad enten det drejer sig om en landbrugsvirksomhed eller en virksomhed inden for handel, industri eller håndværk og f. eks. også en udlejningsejendom.

Jeg skal gerne medgive, at denne betragtning vanskeligt kan gøres gældende for de ejendomsskatter, der ikke hviler på produktionen. De gældende beskatningsregler vedrørende parcelhuse, der bebos af ejeren, er ganske vist bygget sådan op, at man også her i en vis forstand kan opfatte fradraget for ejendomsskatter som en driftsudgift. Men der er selvfølgelig ikke tale om en egentlig driftsudgift, den har ingen forbindelse med skatteyderens erhverv. Man kan også, som jeg naturligvis har lagt mærke til at det bl. a. er sagt fra partiet venstre, sige, at netop ejendomsskatterne har en tendens til at vende den tunge ende nedad, at der er en social slagside her. Det synes jeg også lige skal med i billedet, når man skal drøfte ejendomsskatterne. Fradraget giver den største fordel for dem, der har de højeste indtægter, og her kunne en reform nok være tiltrængt. Men det er jo noget andet end at sige, at nu skal vi afskaffe ejendomsskatterne. Det er en reform på en helt anden linje.

Efter min opfattelse står parcelhusejernes fradrag for ejendomsskatter i så nær sammenhæng med de øvrige parcelhusregler, at det ikke vil være rigtigt at tage denne fradragsregel op til en isoleret behandling. Hvis det skal ske, må det ske i forbindelse med de drøftelser, som skal finde sted i forbindelse med boligforligets udløb. Men hermed har jeg ikke sagt noget som helst om, at så skal vi til den tid ophæve ejendomsskatterne. Imidlertid vil det da være helt forkert her helt isoleret at begynde at røre ved det. Der er så mange sider i det spørgsmål, som må tages med i betragtning.

Lovforslagets § 1, nr. 3, går ud på at ophæve stk. 2-6 i § 14 i ligningsloven. Disse

regler giver ret til at fradrage udgifter til betaling af løbende ydelser, som den skattepligtige har forpligtet sig til at udrede. Bestemmelsen nævner særlig aftægts- og underholdsydelse. Også her er der mange problemer. Hvis skatteyderen har påtaget sig forpligtelsen ved et gavetilsagn, er det i § 14, stk. 2, bestemt, at han ikke kan fradrage ydelser til sine livsarvinger eller disses ægtefæller og heller ikke til familielegater o. lign. Efter § 14, stk. 5, er der dog under særlige betingelser en begrænset fradragsret for ydelser til børnebørn, selv om forpligtelsen er påtaget som gave. Betingelsen er, at barnebarnet har mistet sin far eller mor eller begge forældre. Hvor forpligtelsen er påtaget ved en gavedisposition, har det først og fremmest betydning for ydelser til giverens forældre eller til hans forældreløse børnebørn samt for ydelser, som han har påtaget sig at udrede til foreninger, institutioner osv. På det sidste område møder vi igen det problem, jeg omtalte i forbindelse med forslaget om at ophæve § 8 A: en række foreninger og institutioner, der gør et værdifuldt stykke arbejde, er afhængige af ydelser af denne art.

Forslagsstillerne vil også afskaffe fradragsretten i de tilfælde, hvor det ikke drejer sig om en gavedisposition, men hvor skatteyderen har påtaget sig forpligtelsen som en modydelse ved køb eller en anden gensidigt bebyrdende aftale. Et typisk eksempel er, at køberen af en landbrugsejendom forpligter sig til at yde sælgeren aftægt på hans ældre dage. Aftægt forekommer også ved overdragelse af virksomheder o. lign. uden for landbruget.

Forslagsstillerne skriver i bemærkningerne til lovforslaget, at aftægt er en form for forsørgelse, der ikke er særlig udbredt mere, og at den kan praktiseres på en anden måde, som forslagsstillerne dog ikke kommer nærmere ind på. Dette er begrundelsen for, at man foreslår fradragsretten for aftægtsydelse afskaffet for fremtidige kontrakter. Jeg har vanskeligt ved at få andet ud af det, end at forslagsstillerne vil afskaffe aftægt som sådan her i landet. Sådan vil det selvfølgelig virke, hvis aftægtsyderen ikke mere kan trække aftægtsydelsen fra som driftsudgift. Bedre bliver det ikke af, at forslagsstillerne ikke samtidig vil afskaffe

[Finansministeren.]

aftægtsnyderens pligt til at betale indkomstskat af det, han modtager i aftægt.

Det ser for mig noget mærkeligt ud. Jeg har mine stærke tvivl om, at det kan være fornuftigt at udrydde aftægtsinstituttet. Jeg vil tro, at det i mange tilfælde har en naturlig og nyttig funktion i forbindelse med generationsskiftet og andre ejerskifter, og at det både gælder inden for landbruget og i andre erhverv. Disse problemer hører imidlertid ikke under finansministerens område, og jeg skal ikke gå nærmere ind på dem. Som finansminister vil jeg blot sige, at så længe vi har aftægt her i landet, må aftægtsydelse også kunne trækkes fra ligesom andre driftsudgifter. Noget andet er, at vi nok må se på spørgsmålet om disse ydelser i forbindelse med reglerne om gaveafgifterne. Revisionsdepartementet har her peget på nogle problemer, som skatte-departementet nu ser på.

Den ophævelse af ligningslovens § 14 F, stk. 5, som foreslås i lovforslagets § 1, nr. 4, forstår jeg som en redaktionel ændring, der er en følge af lovforslagets § 1, nr. 3.

De bestemmelser i ligningslovens § 14, som jeg omtalte før, er i sin tid trådt i stedet for en regel i § 6, stk. 1 d, i statskatteloven fra 1922. For at undgå, at den gamle regel vågner op igen, hvis forslaget om at afskaffe § 14 vedtages, har forslagsstillerne i lovforslagets § 2 en bestemmelse om, at statskattelovens regel skal ophæves. Det har jeg naturligvis ingen bemærkninger til; det skulle da lige være, at jeg er enig i; at det ikke ville være så godt, hvis § 6, stk. 1 d, blev vakt til live igen. Bestemmelsen giver nemlig bl. a. ret til at fradrage betalte personlige skatter, og den regel er vi jo heldigvis sluppet af med.

Må jeg derefter sige lidt om lovforslaget om ændring af afskrivningsloven. Det drejer sig jo alene om de skattemæssige afskrivninger på bygninger, der anvendes erhvervsmæssigt. Reglerne herom blev ændret meget gennemgribende i 1968 efter forudgående undersøgelser i et under finansministeriet

nedsat afskrivningsudvalg, hvis arbejde jeg fulgte meget nøje i min forrige periode som finansminister. Med en enkelt undtagelse, som jeg skal vende tilbage til, var de regler, der blev gennemført i 1968, helt i overensstemmelse med en flertalsindstilling fra afskrivningsudvalget. Flertalsindstillingen var bl. a. tiltrådt af repræsentanter for en række erhvervsorganisationer, herunder Industrirådet, samt af Arbejderbevægelsens Erhvervsråds repræsentant i udvalget. Den var endvidere tiltrådt af skattedepartementets og andre skattemyndigheders repræsentanter, og jeg kan også godt sige, at jeg selv underhånden havde tiltrådt den.

Nu skete der jo et regeringsskifte. Efter lovændringen i 1968 er de afskrivningsberettede bygninger delt op i 2 hovedgrupper, men der skete jo desværre en efter min mening beklagelig ændring i 1968. Jeg skal ikke gennemgå reglerne; de, der deltager i debatten her, kender dem. Jeg skal blot sige, at SF's forslag for den første gruppes vedkommende, de egentlige driftsbygninger for industri og håndværk osv., betyder, at den 30-årige periode, vi nu har for afskrivninger, forlænges til 80 år, og at perioden for den anden gruppes vedkommende, hoteller osv., hvor den nu er 70 år, vil blive forlænget til 170 år, hvis SF's forslag gennemføres.

Man begrundet bl. a. disse kraftige forlængelser af afskrivningsperioderne med, at de regler, vi har nu, giver en for hurtig afskrivning i forhold til den reelle nedslidning af disse bygninger. Men der lå jo et noget andet synspunkt bag ved det arbejde, der i sin tid foregik i afskrivningsudvalget, idet man her også skulle se på den teknisk-økonomiske forældelse. Det var jo det nye synspunkt, der kom ind i afskrivningsudvalget dengang, og for vort vedkommende anerkendte vi, at man ikke udelukkende kunne lægge selve den fysiske nedslidning af bygningerne til grund for afskrivningsreglerne. Man måtte erkende, at der i det erhvervsliv, vi kender i dag, også er andre faktorer, der gør, at staldbygninger, fa-

[Finansministeren.]

briksbygninger osv. bliver meget hurtigere forældet end det, der svarer til den fysiske nedslidning af selve murværket.

Efter disse synspunkter udarbejdede man så forslaget til nye afskrivningsregler i afskrivningsudvalget, og det var der praktisk talt fuldstændig fuld enighed om. Der var kun et forbehold fra butikshandelen, men det var ikke meget stærkt, og jeg havde i hvert fald den klare fornemmelse, at når bl. a. Industrirådet og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kunne gå med til, at man for butikbygningerne satte 4 pct., så var det for at få enighed i udvalget; man havde i virkeligheden været inde på drøftelser om 2 pct. og 3 pct. for butikbygningerne. Vi må jo ikke glemme, at her gik reglen ud på, at der slet ikke var nogen adgang til afskrivning på butikbygninger, det var simpelt hen 0. Jeg gav på et vist tidspunkt i vores forrige periode udtryk for en vis sympati for, at også butikbygningerne kunne have krav på nogen afskrivning, fordi der også for butikernes vedkommende var tale om, ikke ligefrem en nedslidning, men en teknisk-økonomisk forældelse.

Det førte altså til, at man for at få denne brede enighed i udvalget fik mig med til som finansminister dengang at gå op fra de 2-3 pct., vi havde talt om, til 4 pct., og Industrirådet anbefalede, at man tog dette, selv om industrien også var betænkelig ved, at man trak kapitalen måske i for høj grad over på butikbygningerne i en periode, hvor vi i højeste grad har brug for kapital til vores udbygning af en moderne dansk industri.

Dette er baggrunden for det forslag, som kom til at foreligge fra afskrivningsudvalget. Men da regeringen skiftede og VKR kom til, så butikshandelen altså en chance for, at nu kunne man få ødelagt det forlig, der i virkeligheden var indgået på meget bredt grundlag i afskrivningsudvalget, og det gik de tre partier desværre med til. Vi gik imod det dengang, og jeg mener også, det er helt forkert, at man har givet butikbygningerne disse 6 pct., hvor man kan afskrive 60 pct. på 10 år.

I øvrigt vil jeg sige, at vi ikke har noget som helst ønske om at ændre på afskrivningsreglerne, og slet ikke i negativ retning. Vi har givet udtryk for, at vi gerne vil for-

bedre afskrivningsreglerne særlig for industriens vedkommende, og vi arbejder i øjeblikket i finansministeriet med regler om at forbedre afskrivningsreglerne. Jeg har jo flere gange sagt: hellere for gunstige regler end det modsatte.

Man må ikke glemme over for den betragtning, at man ved hjælp af disse afskrivninger kan skaffe sig en uberettiget gevinst, når man sælger — og det er jo rigtigt — at dér, hvor særlig indkomst kommer ind i billedet, ved saldometoden, sker der jo ikke nogen større skade, men hvis man f. eks. sælger hele virksomheden, har vi jo netop vores forslag om at sætte procenten for særlig indkomstskat, altså det, vi kalder for beskatningen af kapitalgevinster, op fra 40 til 50, og derved vil vi i meget væsentligt omfang kunne imødegå de eventuelle uheldige virkninger af, at man har disse gunstige afskrivningsregler, og måske endda gå videre, hvad vi jo agter at gøre med yderligere forbedringer på afskrivningsområdet.

Om det sidste af de 3 lovforslag, forslag til lov om ændring af loven om skattemæssig opgørelse af varelagre, kan jeg sige noget mere positivt — ja, nogen vil måske synes, det er negativt, det, jeg siger, men det er altså positivt i forhold til det lovforslag, der ligger her. Det drejer sig jo om varepartier, der er indkøbt på såkaldt bindende kontrakt, og jeg er i princippet enig med forslagsstillerne om, at disse regler om, at man kan trække fra, hvor det drejer sig om indkøb på bindende kontrakt, har overlevet sig selv. Det har de gjort for længe siden. De har ikke nogen funktion i forhold til det, de i virkeligheden blev gennemført for, nemlig at give en risikoudjævning i en periode lige efter krigen, hvor der var stor frygt for, at priserne skulle rasle nedad. Da blev de gennemført og med en god begrundelse, men de har overlevet sig selv for længe siden. Det er vistnok ikke for stærkt at sige, at dette har udviklet sig til de rene fupkontrakter. Jeg har talt med adskillige ligningsfolk rundt omkring, og vi har også fået noget materiale her i de seneste dage fra ligningsdirektoratet om det. Det har altså udartet til noget, vi slet ikke kan være bekendt at have i dansk skattelovgivning, hvor leverandørerne simpelt hen leverer disse kontrakter til folk, der slet ikke har brug for dem. Det har ikke noget med en reel risikobetragtning at gøre;

[Finansministeren.]

der er ingen. Jeg skal ikke gå i detaljer med alt det her, overhovedet ikke, men det er rene skatteudjævningsforanstaltninger. Det kan jo være et meget godt formål, vil nogen synes, at man kan udjævne sin skat, men det har bare ikke noget med dette her at gøre. Man benytter altså en lovregel til noget helt andet end det, den egentlig skal bruges til, og det er praktisk taget umuligt for ligningsmyndighederne at kontrollere dette område; de må give op over for det. Det mener jeg ikke vi kan have, og slet ikke med den diskussion, der i øjeblikket er i den danske befolkning omkring skatteproblemerne.

Efter min og mit partis opfattelse må disse regler afskaffes; der kan ikke være nogen som helst tvivl om det. Hvis man overhovedet mener noget som helst alvorligt med den megen tale om, at vi skal skattefiduserne og skatteunddragelserne til livs, så er det absolut et af de punkter, der må gøres noget ved.

Dog mener jeg selvfølgelig ikke, at man kan følge SF-forslaget, som det er; jeg mener ikke, at man kan ophæve denne adgang med ét slag, fordi der også er noget, der hedder likviditetsproblemer for virksomhederne. Der må en overgangsperiode til, men det er vi altså parat til at drøfte alvorligt, og jeg kan også godt sige, at hvis ikke SF var kommet med dette forslag om at ophæve denne adgang — og dér vil jeg altså gå ind for en gradvis nedtrapning — så var vi selv kommet med forslag om det i næste folketingssamling.

Ove Hansen: Jeg har med interesse læst de forslag, som SF her har fremsat. Det er jo problemer, som vi kender temmelig godt til i skattekrede, og vi må også erkende, at der er problemer her, der må ses på.

Man siger i bemærkningerne til lovforslaget vedrørende ligningsloven, at forslaget tilsigter en forenkling ved afskaffelse af en række fradrag. Vi er vel alle enige om, at kan vi forenkle vort skattesystem, så skal vi medvirke dertil, det er i allerhøjeste grad nødvendigt; en anden side af sagen er, at de folk, der får fradragene, vel har opfattelsen af, at det er noget godt, de opnår, og det er det måske også for den enkelte skatteyder, hvis bare ikke hans nabo fik det, for når han

også får ret til fradrag, så reduceres jo fordelene væsentligt.

I forslaget om ændring af ligningsloven peger man bl. a. på § 8 A; det er den bestemmelse, som også finansministeren var inde på, der giver adgang til et vist fradrag, når man giver bidrag til velgørende formål; hvis man giver indtil 1.000 kr. f. eks., kan det reducere éns skattepligtige indkomst. Jeg vil indrømme, at listen over de foreninger og institutioner, der nyder godt af bestemmelsen i § 8 A, ærlig talt er temmelig omfattende. Nu forstår jeg, at finansministeren lover, at han vil se nærmere på dette område og eventuelt komme med en forenkling, og det kan jeg fuldt ud tiltræde. Jeg tror, det er påkrævet.

Men det, som SF foreslår, at man ved et pennestrøg skulle fjerne bestemmelsen, ville jeg alligevel være betænkelig ved, fordi der er en del foreninger og institutioner, der tjener velgørende formål, og som ville blive dårligt og vanskeligt stillet. De har nu baseret deres tilværelse på disse bidrag, og det tror jeg man skal tage med ind i overvejelserne.

Så kommer — og her er vel den vigtigste af de ændringer, forslagsstillerne foreslår i ligningsloven — spørgsmålet om skatterne på fast ejendom. Nu siger man, at disse ejendomsskatter, der erlægges af ejendomsbesiddere, ikke skal kunne fratrækkes i fremtiden. Her er vi inde på et meget stort og vigtigt område, og finansministeren har jo gået det grundigt igennem: Ejendomsskatterne er nok, jeg vil ikke sige alt for høje, men de betyder naturligvis noget, når vi ser på, at de i 1970-71 androg 2,1 milliard kr. og i indeværende år vel bliver ca. 2,5 milliarder kr., og til næste år, når vi får 15. almindelige vurdering, må man regne med endnu større ejendomsskatter. Jeg erkender, og det ved forslagsstillerne også, at dette fradrag for ejendomsskatterne unægtelig begunstiger dem, der har meget store indkomster, men skal vi se på hele dette problem om retten til fradrag for ejendomsskatter, så kommer vi ind på hele parcelhusbeskatningen, og jeg ville være meget betænkelig ved, at man blot sagde: nu stryger vi retten til at fratække disse ejendomsskatter. Det ville få vidtrækkende konsekvenser. Jeg er bange for, at der er kommuner — der jo nu selv kan bestemme,

[Ove Hansen.]

hvor meget de vil udskrive i grundskatter — som, hvis skatterne ikke længere var fradragsberettigede, ville reducere udskrivningen på grundskatterne, og det ville jeg være meget betænkelig ved.

Jeg ved også, at en del parcelhusejere, navnlig de, der har bygget hus i den senere tid, kunne komme i vanskeligheder, fordi de har regnet med dette fradrag. Det er vel sådan, at hvis man betaler 4.000 kr. i ejendomsskatter af det hus, man har, opnår man 2.000 kr. i skattebegunstigelse; hvis fradragsretten bortfalder, ville de pågældende komme i vanskeligheder, da de jo har bygget og indrettet deres tilværelse på de vilkår, som kendes i dag.

Dermed er ikke sagt, at der ikke ligger et problem her, for det er jeg enig i der gør, men det må vi se på i forbindelse med hele parcelhusbeskatningen.

Jeg forstår også af forslaget, selv om det ikke fremgår tydeligt, at ejendomsskatter ikke skulle kunne fratrækkes, når de er driftsudgift. Selv om jeg ikke skal komme nærmere ind på det berettigede eller ikkeberettigede heri, er det noget fundamentalt, man rører ved, hvis man siger, at her er en driftsudgift, der ikke vil være fradragsberettiget i fremtiden inden for erhvervsvirksomhederne. Det tror jeg også må give anledning til en hel del overvejelser først.

Så er der lovforslagene nr. 188 og 189, der vedrører de skattemæssige afskrivninger bl. a. på bygninger. Her har finansministeren jo indgående fortalt om tilblivelsen af disse afskrivninger, som man fik indført for nogle år siden; jeg synes også, den procent, man har tilladt, er noget høj, og det skal erkendes, at de almindelige årlige vedligeholdelsesudgifter, udgifter til reparationer m.v., oven i købet også er fradragsberettiget. Så jeg tror nok, her er et problem, der i hvert fald må gå med ind i overvejelserne.

Den foreslåede ændring med hensyn til bindende kontrakter var finansministeren jo indforstået med og tilføjede endda, at der forekom en hel del fupkontrakter. Det er jo ret stærkt sagt, men jeg tror, finansministeren har ret i at anvende et så stærkt ord, og jeg er enig i, at dette må bringes til ophør. Jeg kan altså på mit partis vegne sige, at vi naturligvis så afgjort er interesseret i, at sådan noget standses. Det er rigtigt, som det

er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, at bestemmelserne blev indført i sin tid, da vi havde en hel del erstatningsvarer efter krigen; også derfor synes jeg, det ville være rimeligt, at man ophævede disse bestemmelser.

Som helhed må jeg sige om nogle af de problemer, der er rejst her, som vi godt forstår er problemer, og som man må se nærmere på, at jeg ville være noget betænkelig ved, som jeg sagde tidligere, at vi nu bare med en enkelt beslutning sagde, at nu skal alt det fjernes; jeg tror, det ville skabe en del problemer rundt omkring. Jeg ved også, at det er forslagsstillerne ikke interesseret i, men jeg går ud fra, at disse forslag nu går til folketingets skatteudvalg, så vi kan se nærmere på dem.

Jeg vil gerne sige, at vi i mit parti er klar over, at afskrivninger er nødvendige for erhvervslivet; driftsudgifter, de afholder, og driftsmidler, de anskaffer, må de naturligvis kunne afskrive. Det, vi ikke kan medvirke til, er, at man opnår særlige skattebegunstigelser og fordele — det ville være urimeligt — men berettigede afskrivninger synes jeg så afgjort skal bevares.

Jeg vil gerne sige til slut, at vi vil i skatteudvalget være med til en drøftelse af de problemer, som forslagsstillerne her har rejst.

Lembourn: De to første ændringer, som indeholdes i forslaget til lov om ændring af ligningsloven, og som drejer sig om ophævelse af fradraget for gaver til velgørende stiftelser og for private forsørgelseskontrakter, begrundes med, at man derved ville kunne udvide beskatningsgrundlaget og således nedsætte trækprocenterne. Der er imidlertid ikke megen logik i argumentationen, for senere siges det i bemærkningerne for aftægtsinstituttets vedkommende, at denne form for forsørgelse ikke er særlig udbredt, og så er der jo ikke nogen særlig provenugevinst i dette.

Med hensyn til gaverne til de velgørende stiftelser kan jeg helt tilslutte mig, hvad finansministeren sagde, nemlig at her ydes der en værdifuld social indsats; ingen af disse ændringer kan det konservative folkeparti altså tiltræde.

Den tredje ændring i dette lovforslag er jo den vigtigste; det drejer sig om, at man ikke

[Lembourn.]

længere skal kunne fradrage ejendomsskat-terne. Se, hvis vi nu pludselig gennemførte noget sådant, ville det være uhyre ensidigt; hvis man var kommet med dette forslag i forbindelse med en helhedsløsning på hele skatteproblemet, kunne der måske fremføres nogle rimelige argumenter for, at dette kunne afpasses efter mange andre ting, men pludselig at gribe ind i hele vores skattesystem med en så fundamental og så ensidig ændring kan ikke accepteres.

I forvejen sker der en stramning af parcelhusejernes stilling; lejeværdien stiger, og vi har her i folketinget netop i denne samling diskuteret de meget uheldige virkninger heraf for visse grupper af parcelhusejere, nemlig ældre, som har nedbragt deres gæld, og som får en fiktiv indkomst, de skal betale skat af; de kan jo komme i den situation, at de på grund af dette ikke længere kan blive boende i deres parcelhus.

Vi har også i tinget diskuteret problemerne omkring vedligeholdelsesfradraget, det standardiserede fradrag, som er for lille — det er ikke blevet reguleret siden 1965 — og som betyder, at det ejendomsskema, man udarbejder, ikke er realistisk. I virkeligheden er underskuddet på mange af disse parcelhuse betydelig større end det, der fremkommer på skemaet, fordi man ikke kan få dækket de egentlige vedligeholdelsesudgifter. Der sker altså i forvejen betydelige stramninger, og hvis man nu også gennemfører dette, vil det slå benene væk under masser af parcelhusejere.

Det konservative folkeparti ønsker at opretholde parcelhusejerformen i så vid udstrækning, som det nu er muligt. Vi anser det for at være en god boligform, vi anser det for at være noget vigtigt i selve miljøpolitikken; vi tror, det er det bedste for en familie, hvis den kan nå frem til at have sin egen bolig.

Egentlig havde jeg fornemmelsen af, at også socialistisk folkeparti havde lignende synspunkter. Jeg mener, jeg har hørt et medlem af socialistisk folkeparti her fra talerstolen være inde på noget lignende, og derfor undrer det mig, at man så ensidigt vil komme med et forslag, som vil ramme hele parcelhusejerformen i væsentlig grad.

Det konservative folkeparti kan altså ikke medvirke til fremme af forslaget.

I det andet forslag, forslaget om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger på erhvervsbygninger, argumenteres der med, at det er en dobbelt form for fradrag, der finder sted, dels ved at man altså kan nedskrive bygningerne, og dels ved at man har vedligeholdelsesfradrag. Det forstår jeg simpelt hen ikke. En bygning, der efterhånden slides ned, skal vel kunne genetableres, når den er nedslidt, men samtidig er der jo vedligeholdelsesudgifter ved en bygning. Hvis man f. eks. ikke måtte fradrage vedligeholdelsesudgifter, ja, så ville nedslidningen ske meget hurtigere. Og hvis man ikke kunne afskrive, ville man have betydelig større vedligeholdelsesudgifter, for så måtte man jo prøve at holde ejendommen funktionsdygtig meget længere. Så disse to ting kan ikke siges at give nøjagtig den samme mulighed, de har en ganske naturlig sammenhæng for at holde bygningen funktionsdygtig. Argumentet er derfor, så vidt jeg kan se, ikke rigtigt.

De nedskrivningsprocenter i den gældende lov, som man er blevet enig om, er, som finansministeren sagde det, udarbejdet efter en omhyggelig undersøgelse i et udvalg, hvor man mener man har ramt et nedskrivningstempo, som meget godt passer til nedslidningen af bygningerne, og vi kan derfor ikke have noget ønske om at ændre heri.

Endelig er der så forslaget om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre, der går ud på, at man ikke længere skal kunne afskrive på varer købt på bindende kontrakt. Argumentationen er, at reglerne blev indført på et tidspunkt, da man levede i en depressiv økonomisk periode, hvor man ofte var udsat for, at de varer, man havde købt, kom ud i et prisfald, så man havde et forudset tab. Det er naturligvis rigtigt, at når man lever i en periode med en inflatorisk udvikling og en stærk økonomisk aktivitet, vil dette ikke så ofte finde sted. Men det finder sted. Man har jo ikke nogen garanti for, fordi man er inde i en almen inflatorisk udvikling, at der ikke er firmaer, for hvem det går den anden vej. Der vil altid være strukturforandringer i hele virksomhedssystemet, brancher går op, og brancher går ned, og de brancher, der går ned, kan få hårdt brug for netop denne mulighed.

[Lembourn.]

Men der er et helt andet problem i det, som jeg gerne vil fremdrage, og som jeg egentlig nok synes finansministeren overså, da han gennemgik dette forslag. Muligheden for at afskrive på bindende kontrakt har givet virksomhederne en likviditetsforbedring, som de har vænnet sig til igennem mange, mange år, og som er helt nødvendig for dem for at kunne fungere. Hvis man nu pludselig afskaffede denne mulighed for at forbedre likviditeten, ville masser af virksomheder komme i store økonomiske vanskeligheder, og det ville gå hårdt ud over mange arbejdspladser. Dette forslag er direkte virksomhedsfjendtligt og arbejdspladsfjendtligt.

Jeg vil godt gå med til at sige, at det måske havde været bedre, om man aldrig havde indført denne afskrivningsmulighed. Men nu har man altså indført den, og virksomhederne har i en menneskealder vænnet sig til den, den indgår som en helt naturlig del i den måde, man planlægger sine indkøb, sit omkostningsniveau og sin økonomiske aktivitet på, og derfor vil man ramme noget meget afgørende i moderne virksomhedsledelse, hvis man pludselig afskaffede den.

Det er først og fremmest likviditetsproblemet, vi her skal have fat i. Naturligvis vil jeg ikke stå her og forsvare skattefiduser, det er klart, og hvis man i udvalgsarbejdet kan påpege, at der finder misbrug sted, kan vi da se på det. Men selve princippet, som det ligger her, kan vi altså ikke være med til at afskaffe.

Det konservative folkeparti kan altså ikke anbefale noget af de tre lovforslag.

Jens Foged: Ja, det er vist snart blevet kutyme, at jeg, hver eneste gang vi snakker om disse regler, begynder med at spørge, om vi ikke snart kan få dem gjort tidløse, og det er stadig væk min opfattelse. Man skaber en uro på arbejdspladserne, man skaber en uro hos arbejdsgiverne, man skaber en uro hos alle dem, der skal investere, hver eneste gang man i folketinget tager disse ting op. Men det er jo nok også det, SF tilsigter med fremsættelsen af disse forslag. Vi havde håbet, at der var nogenlunde ro omkring spørgsmålet, og så kommer SF på ny med nogle forslag, de godt ved at vi andre ikke kan tiltræde,

og som de derfor kun kan få gennemført, såfremt de kan få socialdemokratiet med, og det må jeg da næsten gå ud fra er en håbløs tanke. Sidste gang regeringen også var socialdemokratisk og støttede sig til SF, kom man med nogle forringelser af afskrivningsreglerne. Resultatet var, at der aldeles omgående kom arbejdsløshed. Det næste resultat var, at vi fik et valg og derefter fik en borgerlig regering, men det kan jo være, det er det, SF tilsigter, og så er der da ikke noget i vejen, så kan vi jo se, om vi kan ende ligeså en gang til.

Jeg finder, at forslagene er absolut skadelige for arbejdspladserne, skadelige for, at man i det hele taget kan lave langtidsprojekter, skadelige for, at man kan lave rationaliseringer og moderniseringer. På vej ind i EF — det er jo heller ikke det, SF vil, men hvor vi andre stadig væk tror vi kommer — fremsætter man altså her nogle lovforslag, som vitterlig vil være skadelige for den videre fremdrift for virksomhederne og dermed medvirkende til at skabe arbejdsløshed.

Jeg var naturligvis tilfreds med, at finansministeren i en sætning sagde: vi vil ikke forringe afskrivningsreglerne, vi vil hellere forbedre dem. Det kunne sådan set have været det eneste, finansministeren havde behov for at stå op og sige i dag. Nu skal jeg jo ikke sige, hvor lang en finansministers tale skal være, men hvis det var kvintessensen af det, så er det i orden, og jeg håber, at det faktisk var kvintessensen af det, at man ikke vil forringe, hellere forbedre.

Venstre har givet udtryk for, at vi med hensyn til loven om særlig indkomstskat, som finansministeren var inde på, kan diskutere de forskellige ting desangående, når blot ikke det går sådan, at det er de mindre, der rammes, og de større, der går fri. Det, finansministeren foreløbig har præsteret, er at sætte nogle satser ned, så selv småindtægter på dette område rammes mere, end rimeligt er. Derfor gav vi udtryk for, at den særlige indkomstskat bør helt anderledes ændres, og når finansministeren i dag giver bolden op til at tale om særlig indkomstskat, så er vi villige til at diskutere det, blot de mindre indtjening, de mindre gevinster, slipper mere fri end efter finansministerens forslag. Så kan vi godt komme til rette om resten.

[Jens Foged.]

I anledning af finansministerens udtalelse om, at der bliver tale om en udjævning af indkomsterne — det drejer sig om flere af lovene, også vedrørende varelagrene — vil jeg spørge: ja men er det ikke rimeligt? Det er min opfattelse, det er vor opfattelse i venstre, at indkomsten nøjagtig inden for det enkelte år egentlig er et forkert grundlag for beskattningen. Indkomsterne og indkomstmulighederne er så svingende for de liberale erhverv, at man egentlig, hvis man kunne det, og venstre har tidligere været med til at foreslå det, skulle se på 3 år og tage gennemsnittet og dermed få en udjævning. Jeg erindrer for øvrigt en tidligere finansminister, der engang blev stillet over for en konkret sag, hvor en og anden havde anvendt afskrivningsreglerne lidt ekstraordinært. Da spurgte den samme finansminister: nå ja, hvad indebærer det? Når han anvendte spørgeform, var det ikke, fordi han ikke vidste det. Mit svar til ham var: det indebærer, at vedkommende i dette år har fået en lavere indkomst. Ja men får vi aldrig nogen sinde fat i den skatteyder så? Jo, på et senere tidspunkt. OK, sagde finansministeren, vi er ikke en person, der skal have pengene ind i dag eller i morgen, vi er et samfund, som har en kontinuerlighed, og hvis der er en, der ét år har en afskrivning, så tager vi ham næste år ved andre love. Der er kun tale om en udjævning, og hvis denne udjævning passer i borgerens erhverv, så bør man tiltræde det. Borgeren må have disse udjævningsmuligheder.

Med hensyn til ophævelsen af adgangen til at fratække gaver vil jeg sige, at i mange tilfælde er der tale om gaver til sociale opgaver, og jeg finder det rigtigt, at folk, der har råd til at give en håndsækning, giver denne håndsækning, hvorved de hjælper det offentlige til en mindre udgift. Sagen er jo den, at på masser af disse områder vil vi blive stillet over for, at det offentlige skal betale det hele, hvis der ikke er borgere, som påtager sig et frivilligt arbejde eller i dette tilfælde giver nogle frivillige gaver. Jeg finder, systemet er noget nær rigtigt.

Jeg finder samtidig anledning til at sige, da finansministeren nævnte de såkaldte idrætshaller, at jeg håber på en forholdsvis liberal administration af disse sager. Nu

kommer jeg jo fra de vestjyske, tyndtbefolkede egne, hvor man har stødt imod bestemmelsen om, at der helst skal bo 50.000 i et område, for at man vil give disse tilfaldelser. Nu kommer vi vesterfra og siger: ja men hvis vi nu ønsker at bygge nøjagtig det samme eller noget i samme stil, vi er kun 10.000, men vi ønsker, at vor ungdom skal blive på vor egn, vi ønsker, at der skal være faciliteter på vor egn ligesom andre steder i landet, så kan kriteriet 50.000 indbyggere ikke være rimeligt. Det er direkte østvenligt og vestfjendsk. Derfor beder jeg finansministeren om at være opmærksom på, hvis det kommer til debat inden for ministeriet, at naturligvis skal der være lighed, hvor end man bor i landet, og derfor kan kriteriet med antal indbyggere ikke bruges.

Forslaget om at afskaffe fradragsret for ejendomsskatter vil specielt for enfamiliehusene åbenbart vende den tunge ende nedad, og vi finder stadig væk, at lovgivningen på dette område skal være så tidløs som overhovedet muligt.

Man har nævnt afskrivningsreglerne for butikshandelen. Jeg finder, at også på butiksområdet vil der i lighed med de andre områder ske en slitage, forhåbentlig en stor slitage, hvis menneskene er dygtige til at drive virksomheden, og denne slitage indebærer, at man må have ret til disse afskrivninger, ligesom man har det andre steder. Her var der tidligere en urimelighed, idet de store varehuse fik lov til at afskrive, men den almindelige butikshandlende fik ikke lov til at afskrive. Vi afskaffede dengang en uretfærdighed, og det finder jeg er aldeles rimeligt. Jeg håber ikke, at finansministeren vil tage det op til ny drøftelse. Lad også dette være tidløst.

Jeg tror at kunne konkludere, at de foreliggende forslag virker nærmest ubehageligt på os, ubehageligt på den måde, at de vil skabe uro og utryghed, og de vil være medvirkende til at skade investeringerne, hvorved investeringsmuligheder går tabt og arbejdsløshed bliver følgen. Vi tilsigter derfor den størst mulige ro på dette område.

Bernhard Baunsgaard: Der er allerede talt meget om disse tre lovforslag, men så vidt jeg kunne følge finansministerens lange og grundige gennemgang, var jeg enig med

[Bernhard Bauusgaard.]

ham i hovedtrækkene, og jeg skal derfor indskrænke mig til nogle få bemærkninger i betragtning af, at det nu engang ligger sådan, at vi af tidsmæssige grunde ingen chance har for at få noget gennemført fra de tre lovforslag i denne samling. Det kan vi ikke, fordi det er umuligt at presse flere love igennem her i folketninget, og det er endnu mere umuligt at nå en nødvendig gennemgang i udvalget.

Jeg vil sige om disse forslag, at hvert af dem rejser problemer, og jeg tror, det er en god ting, at vi med ikke for store mellemrum overvejer, hvordan vore love virker. Det er derfor rimeligt, at vi tager disse ting op ved lejlighed til overvejelse. Jeg kan ikke anbefale noget af de foreliggende lovforslag i den udformning, som SF har givet dem, men jeg er som sagt interesseret i at gennemdrøfte problemerne. Vi kan ikke nå det i år i udvalget, men vi kan vel få lejlighed til det senere. Det er vel overflødigt af mig at opfordre SF til at rejse sagerne igen i næste samling, men ellers kan andre jo da gøre det.

Jeg skal ikke komme med kommentarer til de enkelte forslag. Der er af et par af de foregående ordførere rejst en række indvendinger, som jeg synes er meget vægtige, mod den udformning, forslagene har fået.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ømann): Jeg skal kun tage mig på at svare, for så vidt angår de bemærkninger, der er gjort om lovforslaget vedrørende ligningsloven, medens hr. Lütken vil tage sig af de to øvrige lovforslag.

Med hensyn til ligningsloven er der tale om nogle småforslag og ét stort forslag. Småforslagene drejer sig om gaverne på den ene side og forsørgelseskontrakterne på den anden side og i forbindelse dermed også aftægtsinstituttet. Det er naturligvis ikke så meget af hensyn til det provenu, der kan indvindes, som det er for at fremhæve, at der her er nogle administrationskrævende ordninger, som virker uretfærdigt, og som i deres princip er forkert. Derfor ville det være det rette at få dem ud af skattelovgivningen.

I det hele taget må vi vel følge det princip, at det gælder om ikke at overbelaste skattelovgivningen med det ene og det andet hensyn. Det er vel den lære, vi efterhånden har

draget gennem de senere års skattediskussion.

Men nu bliver jeg alligevel lidt betænkelig med hensyn til disse skattefrie gaver, selv om det er smågaver på 1.000 kr., når det oplyses, at nogle organisationer får 1/4 mill. kr. og man ser af det cirkulære, der indeholder listen over de anerkendelsesværdige institutioner, at listen er vokset ganske betydeligt, således at vi nu er oppe på et antal af 880. Jeg skal ikke begynde — det er jo en gammel spøg — at læse op navnene på de forskellige organisationer, der kan modtage gaver, det kan vække megen moro. Det skal anerkendes, at der også herimellem er anerkendelsesværdige formål. Jeg vil aldeles ikke gå ind på en diskussion om, hvorvidt formålene er berettigede eller ikke berettigede. Jeg vil ikke tage stilling til her, om disse formål skal have tilskud fra staten eller ikke skal have tilskud, men det, som jeg vil gå ind på, er faconen, man giver tilskuddene på, og også den administration, det medfører, jfr. bare den alenlange liste. Hvordan er mekanismen? Nogle private slutter sig sammen og beslutter, at nu skal de udforme nogle vedtægter, således at de sættes i stand til at modtage tilskud, og med de faste regler, der er udformet for anerkendelse, er det noget, der kan gøres næsten mekanisk, bare man gør de rette håndgreb. Det kontrolleres godt, hvad fradragene angår, ja vel, men det giver dog også administration. Men jeg synes ikke, det er rigtigt at gøre det på den måde. Hvis man tager to forskellige skatteydere, som hver er veldædig for 1.000 kr., og tager én med en høj marginalskatteprocent, ja, så får han en rabat i sin veldædighed på 600 kr. Hvad får manden, der giver sin sidste skjorte i form af disse 1.000 kr.? Ja, han får måske en rabat på 300-400 kr. Ja men det kan da ikke være rigtigt, at den, der i og for sig moralsk set er mest veldædig, skal have den mindste belønning. Altså mekanismen er forkert.

Forsørgelseskontrakterne er et institut, som vi ikke kendte før engang i 1950'erne, da en fiks revisor fandt ud af, at dette kunne bygges over aftægtsinstituttet, idét man privat kunne forme forsørgelseskontrakter på en sådan måde, at de juridisk lignede aftægtskontrakter, og således at landsskatteretten i nogle kendelser måtte

[Ømann.]

gå med til at anerkende dem. Det medførte, da man anerkendte nogle stykker af disse helt private ordninger, at lovgivningen fulgte med og gav køb. Det er altså ikke noget, som man ikke kan leve foruden, for det har man gjort i adskillige år.

Her er der igen et ret indviklet, administrationskrævende, ligningsarbejdskrævende institut, som jeg synes man burde rense skattelovgivningen for, også fordi virkningerne på dette område er uheldige, fordi der her i høj grad er tale om skattetænkning. Det gælder i hvert fald mange af de forsørgelseskontrakter, som jeg har set.

Dernæst er der den noget større post med hensyn til ejendomsskatterne. Jeg må indrømme, at jeg har ikke rejst dette spørgsmål, fordi jeg ventede, at dette forslag skulle vedtages isoleret. Det var min mening at lægge det frem til diskussion som et af de eksempler, hvor der dulgt i skattelovgivningen i virkeligheden er meget, meget betænkelige principper begravet.

Må jeg for resten føje til, mens jeg husker det, at det var ikke min hensigt, at forpagtningsafgift ikke skulle være fradragsberettiget. Jeg er gået ud fra, at en forpagtningsafgift er en regelret driftsudgift, der falder ind under statsskattelovens § 6, men dersom det skulle vise sig juridisk set, at jeg har uret, så var det jo noget, det var let at korrigere.

Derimod kan det diskuteres, om ejendomsskatterne i virkeligheden er en driftsudgift. Er de egentlig det? Ja, hvad er hensigten? Hvis man ser historisk på ejendomsskatterne, så gjaldt det altså om at få et provenu fra personer, som man måtte formode havde en evne til at betale nogle penge. Det var vel det, det drejede sig om, og hvis man holder fast ved det formål, så er det i bund og grund forkert, at man lader skatteyderne fradrage dem. Her gælder det igen, at hvis en mand betaler ejendomsskatte på 6.000 kr., ja, så kan han, hvis han har tilstrækkelig indkomst, slippe for de 3.600 kr., for det går han ned i ind-

komstskat, mens manden med en trækprocent på 40 kun kan trække de 2.400 kr. fra via sin indkomstskat. Det er dog en difference for to, som ellers skulle rammes ens efter udgangspunktet, på 1.200 kr. pr. år, en difference, der går i den stik modsatte retning af, hvad man måtte formode var hensigten.

Hertil kommer det inflatoriske i skattoniveauet, som denne fradragsmekanisme betyder. Vi har jo meget høje ejendomsskatte rundt omkring i kommunerne, men med en ringe virkning. Her vil jeg pege på, at det er jo ikke bare for at få et provenu, man anvender ejendomsskatterne, også andre formål gør sig gældende, f. eks. at fordele jorden til den bedste anvendelse. Her tror jeg ejendomsskatterne spiller en betydelig rolle her i staden København f. eks., og her får man jo en langt mindre virkning, når skatteyderne kan smøge grimen af sig ved at trække ejendomsskatten fra over indkomsten.

Det, det drejer sig om, og det har også noget med den almindelige økonomiske situation og med inflation at gøre, er vel i det hele taget at få satserne, at få niveauerne, nedad og opnå samme effekt.

Jeg må takke for den velvilje over for den rejste problematik, der er udvist her. Jeg kan altså ikke takke for megen velvilje med hensyn til at følge forslaget, men jeg vil gerne pege på, at man kommer ingen vegne med en forenkling af skattelovgivningen, hvis man siger, hver gang der foreslås en forenkling: ja men så kommer der de og de interessenter. Det kan godt være, at det er gedigne interessenter — nu tænker jeg særlig på disse gaver — men så må man overveje, hvis man vil give en støtte, om man så ikke kan give den på en anden, på en mere åben måde, uden at man belaster skattelovgivningen og skatteadministrationen med disse foranstaltninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Lütken): Jeg kan starte med at takke finansministeren for den meget velvillige måde, på hvil-

[Lütken.]

ken han modtog vort forslag om at afskaffe afskrivninger på varer købt på bindende kontrakt. Jeg er helt enig i den vurdering, finansministeren giver af praksis på dette område, og det tør siges, at det er en meget, meget kedelig form for lovgivning, når det er sådan, at man skal sætte himmel og jord og utallige eksperter ind på at kontrollere et sådant område. Jeg har derfor egentlig ikke mere at sige, end at selvfølgelig kan jeg være enig med finansministeren i, at der skal ske en aftrapning. Det er vel muligt, at man ikke sådan fra dag til dag bør afskaffe disse kontrakter, men det kan vi jo forhandle om i skatteudvalget.

Fra de øvrige partiers ordførere var der jo ikke den helt store tilslutning; dog var man fra radikal side interesseret i, at problemer blev rejst, og at vi fik dem drøftet i skatteudvalget, og jeg skrev mig også bag øret, at hr. Lembourn bemærkede, at i det omfang der kunne forelægges noget i skatteudvalget, der viste, at man på dette område havde kraftigt misbrug af reglerne, så var man villig til også fra konservativ side at se herpå.

Vort motiv har først og fremmest været dette, at vi synes, det er uanstændigt at have en form for skatteregler, som i så stort omfang må antages at blive misbrugt, og som samtidig pålægger skattemyndighederne en så voldsom administration, når skattevæsenet i virkeligheden har mangel på arbejdskraft til at sætte ind på andre områder. Derfor tror jeg i og for sig, at det forslag, der her ligger, vil få en god gang igennem skatteudvalget og tinget; jeg tror, at vi vil få realiseret de hovedtanker, der har ligget bag ved dette forslag.

Forslaget med hensyn til bygningsafskrivninger, hvor vi vil nedsætte disse procenter, blev knap så velvilligt modtaget. Det har for mig altid været svært overhovedet at se, at der var nogen begrundelse for afskrivninger, så længe det drejede sig om den tekniske forældelse, altså den slitagemæssige del. Det er dog sådan, at samtlige udgifter, en husejer har på vedligeholdelse, hvorved han ikke går videre, end at han bringer huset i samme stand som den, hvori han har overtaget det, kan han jo trække fra direkte som en årlig vedligeholdelsesudgift simpelt hen. Det vil sige, at der kan

stå driftsbygninger og bygninger i dette land i århundreder. Vi har jo bygninger til offentlig brug, der har stået fra det 11. århundrede. Det, der måske kan være tale om at give en rimelig dækning for, hvis man vil opretholde det synspunkt i skatte-lovgivningen, at skatteydere skal ikke have fradrag for andet end deres faktiske udgifter ved at erhverve indtægterne, det, man måske kan give noget for, det er det, at bygninger på grund af udviklingen kan blive umoderne, og derfor må man likvidere dem eller fjerne dem og bygge nye på et tidligere tidspunkt end det tidspunkt, hvor den faktiske slitage har ødelagt dem.

Jeg kan forstå, at i hvert fald en del af disse problemer var finansministeren ikke uvillig til at se nærmere på; det drejer sig især om bygningsafskrivningerne, for så vidt angår detailhandelen. Det går jeg ud fra at vi kan se på, for det er vor opfattelse, at man nok generelt er for højt oppe med afskrivningerne, mens man i hvert fald inden for visse områder er alt for højt oppe og favoriserer en form for byggeri, som måske ikke lige netop er den form for byggeri, vi burde prioritere allerhøjest i dag.

Jeg kan ikke takke de borgerlige partiers ordførere for megen forståelse over for disse problemer. Men jeg vil sige, at mit hovedsynspunkt er det, at folk skal ikke have fradrag for noget, der ikke er en udgift — det gælder for så vidt begge de forslag, som jeg er ordfører for — og jeg tror, man skal gøre meget for at udrydde den mistillid, den kløft i befolkningen, der på det skattemæssige område er ved at opstå, idet man har en fornemmelse af, at nok er vi alle lige for loven, men i hvert fald med hensyn til skat findes der skatteborgere, som er mere privilegerede end andre. Derfor tror jeg, vi som helhed skal have vor opmærksomhed meget nøje henledt på, hvad der er retfærdigt, og hvad der er rimeligt ud fra de formål, som skattelovgivningen skal opfylde, nemlig at skaffe nogle penge ind til staten.

Hvis man så vil føre konjunkturpolitik og vil sætte pengemidler ind på bestemte områder, så mener jeg ikke, man skal belaste skattesystemet alt for meget med disse ting, for så kommer man ud i netop den situation, som vi har befundet os i med hensyn til skattelovgivningen i nogle år nu.

Men som sagt, jeg tror, at man fra alle

[Lütken.]

sider over' for det, der er det rimelige i vore forslag, vil stille sig velvilligt, og jeg takker ganske specielt for socialdemokratiets og finansministerens udtalelser her fra tingets talerstol.

Finansministeren (Grünbaum): Nu er det jo ikke mine forslag, så jeg skal ikke takke for noget, men jeg føler trang til at tage en enkelt ting frem af det, som hr. Ømann var inde på, og som jeg synes er noget meget væsentligt. I omtalen af gaverne og de problemer, der er i den forbindelse, sagde hr. Ømann, at det er formen, der er forkert, idet de største indtægter får den største fordel af det, og den, der virkelig yder et offer, altså ham med den mindre indtægt, som også har givet de 1.000 kr., han får ikke ret meget ud af det. Det var jo også det, jeg sagde i mit indlæg, at den side af det, der hedder skatteuligheden — det gælder også betragtningerne om ejendomsskatterne — det mener jeg da i høj grad at vi gerne vil være med til at drøfte.

Man kunne jo overveje, om ikke hele den skattediskussion, der føres her i landet i øjeblikket, og som har været ført i nogle år, om disse ligheds- eller rettere ulighedsproblemer i vor skattelovgivning, måtte føre til, at vi tog specielt det problem op. Jeg har indtryk af, at der her i folketinget er en meget bred forståelse for, at vi skal søge frem til et system, hvorefter de fradrag, vi har i skattelovgivningen, bliver ligeligt virkende i den forstand, at disse 1.000 kr. giver samme skattefordel for alle skatteydere. Jeg ved, at venstre flere gange har været inde på det. Venstre har bl. a. i forbindelse med ejendomsskatterne peget på netop det problem med uligheden, det kommer frem her i debatten i dag, og det kommer næsten frem, hver gang vi drøfter skattefradragene. Så mon ikke tiden er inde til mere generelt at tage dette spørgsmål op?

Jeg skal ikke her nævne nogen konkret løsning, men sådan rent umiddelbart forekommer det mig, at man burde kunne nå frem til et system, som gik ud på, at alle fradrag på selvangivelsen opføres samlet, og så får alle 40 eller 45 pct. heraf — eller en anden procent, det er ikke det afgørende, det afgørende er, at det bliver ensartet — som et nedslag i skatten, ikke i indkomsten.

Det ved jeg godt indeholder en række problemer — vi er begyndt at kigge på det — men det er måske en af de veje, man kan gå for at opnå lidt større lighed i vor skattelovgivning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ømann): Jeg har blot bedt om ordet for ganske kort at takke for den velvilje, der blev givet udtryk for med hensyn til de lighedstanker, der er udtrykt i vore forslag. Kunne vi give disse tanker et skub, så har denne debat ikke været forgæves.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hæckerup): Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om en huslejerregulering uden en generel huslejeforhøjelse [af Guldberg m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXVI) findes i tillæg A. sp. 3229, fremsættelsen i tidenden sp. 3664).

Forslaget sattes til forhandling.

Axel Ivan Pedersen: Da boligministeren øjensynlig er blevet forhindret i at være her på nuværende tidspunkt, men kommer lidt senere, vil jeg lige gøre de bemærkninger, som vi fra mit partis side ønsker at fremsætte i anledning af det forslag til folketingsbeslutning, som hr. Guldberg har fremsat. De bemærkninger, jeg vil gøre, vil under hensyn til de bemærkninger, som ministeren vil fremsætte, blive meget kortfattede. I den fremsættelse, som forslagsstillerne ledsager deres forslag til beslutning om en huslejerregulering uden en generel huslejeforhøjelse med, siger man, at forslaget hviler på det grundsynspunkt, at det ikke vil være muligt at finde en varig løsning på